

Bemærkninger
 famliden
 paa en Rejs i Stranders Hovedgaard paa Søndag 1876.
 af Peter Telling

X Lepshøj. Men ventager at denne Gaard skal have
 paaet sit Navn af en Mand Lepo, og muligt den samme
 som omtales i det gamle Allog "Nordseerice Hovind-
 diene" (i de Fortidsmander- Selskabets starberedning for
 Aar 1862 S. 8.) og at han skal ligge hængt i Etters
 paa Gaarden, samt at begge Lepshøj Gaard og Lepvig skal
 være opkaldt efter ham. Nu siger man for givet efter Lepo
 Grevhøj paa denne Gaard, da den for lang siden er gøret med
 Jorden, der imod ligger der solvesten for Højen i Lepshøj en
 Rindhøj bestaende af Sand med noget Sten iblandt, Kolgræs-
 ven Rødt, af Kol, et Mandsmærke; allfuer her hos en Mand
 ved Navn Koll i gamle Dage været hængt. Højen
 holder 28 Aln i Omkreds, og Høiden kan ikke bestemmes
 nu, da Gravvægen for en Del er indgravet, uden at man ved om
 noget Sand er gjort.

Lepvig er Nabogaard til forstaaede Gaard Lepshøj, der en
 Elphovs Gaard og 2 Stenpæriller. Deler i forstaaede sig
 disse 2 Gaarde i 2 Dele. Ifølge ovenstaaede gamle Allog,
 skulle en Strøjet Geduein have opført en Kirke paa

1827
1828
1829
1830
1831
1832
1833
1834
1835
1836
1837
1838
1839
1840
1841
1842
1843
1844
1845
1846
1847
1848
1849
1850
1851
1852
1853
1854
1855
1856
1857
1858
1859
1860
1861
1862
1863
1864
1865
1866
1867
1868
1869
1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

fra Gaard i Lepsvig, der heer antog Kristendommen i Kong
Olefs den Helleges Tid. Heer ved Cies af Gaarden Leps heer,
Lepsvig, Hellesnie Vigens Keld, og Hellesnie gjerde, nu Heer
gjerde til Del af Ciesdom. Men puenifer i sinne Tornet hvor
Kirken her staaet, samt Kirkegaarden og Kirkegaardsmuren
er endnu synlig, puen vandre og nord. Heer. Jeg meent ~~men~~
volden, hvor Kirken her staaet, og besandt den at heer vore en
Langbygning, 12 Alen 18 Tom fra Syd til Nord og 16 Alen fra Syd
til Vest. Grundmuren under Altet bordet her vore 2 1/2 Alen i Bredd
Duet. For nogle Aar siden, ved et Udstrøkke en Ager ind puen
Kirkegaardens søndre Del, samt man blev vordentlige Heer, hvor
i Mønstret en, og tot vester for Kirkes Torn, samt man en stor
Helle, meent en Dørhelle til Indgangen vore mod Vest, og
9 Alen længere mod Vord stod i Jorden et lidt Sten Kors.
Den vore Dørhelle heer nu til Dørhelle til Kirket
til Cies af Kirkegaarden Lars A. Olsen Lepsvig, en vore liden.
De opligt Me end, men Sten Korset der ind, blev benyttet som
Byggesten i Kirket, inden at det nu er synligt i Jagen. Det
Me ender beklaget, at heer ikke byg vore puen Kors, beskre
heer, som heer sagde, nu Sten Korset, Kørrelse og Torn, som
heer for mig opgav fauldes Korsets Længde 2 1/2 Alen, 9 Tom
Tall. Bredden over Armene 1 Alen 10 Tom, og over begge Armene
det 8 Tom. Andre Steder puen Kirkegaarden heer me end ved
Gravning fundet en stor og en mindre Gravsten, den mindre
var lidet med Kort, inden den var lige som gladhøvlet, heer
over puen og til Liden. Begge disse Stene, vore da og faa

ind i Mændens Tjømær.

2 1/2 Alen i N. O. for Kirkegården, fandt jeg en Rindhaug 1 1/2 Alen i Omkreds, er noget indrustet i Toppen, og bestemt den ene af Koppelsten.

2 1/2 Alen fra Denne, i samme Retning, ligger en Længhaug 1 1/2 Alen lang, 6 Alen bred 1 1/2 Alen høi, lægt op i Sand med Steniblandt. Omtrondt 3 1/2 Alen i Syd O. S. fra den omtalte Kirkegaard, seer vi først men et Sted, en flad grøn Mark, men næv brugt med nogle Birketræer, som fra gamle Tider stedsvis benyttet for Den, gamle Kirkegaard, og hvor og seer, ifølge Saget, en Hest-Redskab huse stændt, for end den opførtes seer det for nævnte Sted, nærmere Gaardstuen. -

Mark. Omtrondt midt mellem Gaardstuen og Pær, seer en Høvidspæret, stulle man for nogle Aar siden seer en forstyrret Grav, der i flade Steneller, der havde indholdt Graven, var af rustet, og det her ligger i Jorden et forspand, og en liden Bjergsten, som end nu er tilstede. I vorret var isforvarligt tykt og bred, Rind 1 Alen lang, 1 1/2 Alen bred, saagdet, Mellemkærla af Hæft var fra præpareret af Rust, ud der gik itid, Svordknapper flad i en Trækant, sort Tung, det Hele vist 6 Mark.

Heelsheim. Ifølge et gammelt Familie-Saga som stedsvis her vordt i Tolkemind herfra Gaarden, skal en Hovding ved Navn Heelle i gamle Dage have boet her, og efter hvem Gaarden skal vordt opkaldt "Heelsheim". -

Oven for Væien i vest for Høusem, seer en Høide hvor
fra haves god Udsigt, fandt jeg en stor Rindhuug, 3/4
Skridt i Omkreds og rind omkring Jorden besat med en
Rud Steen, Toppa udkastet. Høiden betæner af Jord
og Sten iblandt. Næst vestover ligger en Lunghuug, 2/6
Skridt lang 3 Skridt Bred, men bare 1 Alen høi, og Dun-
ner en skarp Spids til begge Endes, lig en Baud, seer Mit-
ter Spids efter Grøning.

~~Gjæld~~ ^{huug} Jordum ^{huug} Gjæld ^{huug} at Gølen for Guards-
tunet i Nord for Væien, indbræder sig et gjort og fladt
Toron, hvor Egnens Beboere i gamle Dage skal have
haft Samlingssted for deres Gjelder, over enslemmed med
bestemte Vedtægter. Deu den nordvørligste Høud af be-
meldte Toron, ligger en ikke megal stor Stenrød, hvori
men etur 1834 fandt den i Verden 1 B. Tug 392 omtalte
N. Gjældringering. Næst det Sammenhæng heder, at Guarden
hvor Ringer fundt, hedde Gestrøideguard, de er dette en
Skrievspil. Guarden kaldes i Halvskibet Gestrøide-
retten Gjældshuug, men i daglig Tale af Almuen kaldes
den Gøguard / Løtguard / nemlig en Guard som ligger inden for
Hovedguarden Høusem eller Høusehem.

Ringstad. Det vedes at 1759 blev indlagt til Posteguard
for Skiens Postegjeld. At Guarden ogsaa i Oldtiden,
seesol som i den norske Midtid altså har haft mögtige
Beboere, skjøntes ogsaa deraf, at seer en Høide vort
N. (Peter Gestrøide vort Løndoren)

for Kirken, nemlig oppeve den første Ternusj. affats, lig-
ger en stor Kvadrant af Sten, noget udkastet i Toppen, samt,
at oppeve den 4de og sidste affats paa Ballehelvet, her i
de Katholske Dage staaet et Kors, der stent endnu be-
nævnt for Korsbukken. I Analogie med hvad man ved
om hænd Tilfaldet her voret pæne andre Steder i vort Land,
feiler man vist ikke, ved at antage, ^{at} Beboerne pæne be-
meldte Gaard Thyrsta i Tvedömmets Tid, forend en
Kirke blev opført pæne Gaarden, her, ^{den} Alsted i bemeldte
Korsbukken haft staaet et Kors, af Træ eller Sten,
hvorefter der her i et front Gjæmed forrettet deres etadust.
Man finder sikkert Bevis for, at en Sagnet Kirke var op-
ført pæne Thyrsta allerede den 1428. (se Alsted Bolts
Jordbog) indskjönt Sagnet siger, at der her staaet en
Kirke omtræd 100 etar for. Sagnet fortæller fæuldesom
en iøvrigt vistlig Sandhed, at efter at Hertöden og pæne hængt
gjord det vortet ind for Folk idet nævnte Gaards Træ-
stæjels, gjord ~~der~~ der efter denne Tærefot, han endel vand
pæne Gaarden Usonig, der sag til at sige frem gjennem Strand-
dalen, om han fandt Mennesker i live, men han fandt ingen
for end han kom frem til Gaarden Grevold, hvor han fandt
et Kvindfolk, som han sagte sig, og med hvem han end
have faaet flere Børn. Af disse afkom, og i Forening med
nye endværende Folk, blef befolkede eller Strandskolen
fæuldesom, at man om sine Tid fandt det nævnte, at

seer jeg opford en Kirke seer et for Dalem Bebo-
ere belidigere Plev, end i Upsvig, hvor den gamle Kirke
stod for Portviden. Og nu fortæller man, at Dalem's i det
sle Beboere vilde have Kirken opført seer Guardia Fjör-
stau, men Beboerne nedret i Dalem vilde at Kirken skul-
de staa seer Slängstau, og her om blev der af og til, man-
ge og store Gjæmmer, og fik Beboerne oppe i Dalem
sle fjendte og sidst fattet den Beslutning, at Kirken skul-
de opføres seer Guardia Fjörstau, og Materialer til Kir-
ken frembragt til det bestemte Byggested. Men en Nat,
siger der, blev Kirken's Tjaller borte, og efter lang Tid
efter dis, fandt man dem endelig igjen seer Guardia
Slängstau, det nemlig, hvor de nedre Dalemens i den
Kirke opførte, og de men ansæe Fløjninger af dis, eller
Materialer for et Varsel fra et huer X usynligt Veser, blev
det de besluttet at Kirken skulde opføres seer bemeldte
Slängstau.

Om det var denne samme Kirke som de opførte, seer Läng-
bygnij belidigere af Stavvoldij som stod lige til et år
1731, da den brægte i Leiden, ved et Rammes fjeldet
fulde ud, vider ikke, men neppe troligt.

År 1838 opførtes en ny Kirke for Skvadens Menighed, i
Form af en Ottekant, med Klok og Vægbænk. Af Kirken's
Inventarier fra den Tid, men jeg vrordte,

De 3 Billeder i Allerstedt, i Mitten Muren med
Krone og Jesuborent pæne Armer. Dees Hvide til
hendes St. Leucentius med Steen p. Risten, hvor pæne hen
led Murtænd oven. Til Venstre af Muren steen Apostelen
St. Andreas med sin attribut, nemlig Kraukroft, hvor
pæne hen ^(blu) Korsstol med Hovet vand nedud.

Flve Væner indvandre og indvandre ældersvornmøjsige Mæ-
leries, forestiller Scen af den overvorte hellige Leucentius,
Liv, nemlig hans Gjorninger, Lidelser og Død, alt pæne om-
stændelig som den Helgenhistorien fortæller.

Den gamle Allerstedtplads af Sten, med Rulstikvæmmen i
hvor man nedvordiget til Døstien inden for den søndre Kirke.
Død, og det store 5' Overl i Døstier. Vænerats Rulst af
Sten, der steen een Væner i Væberhøst, hvor man pæne
Vi ønsker benyttet til at berke Høder og Skind i,
lige som en lignende Vandalisme her viderfont Jødik-
Restolen, der skjønst et langt finere Arbejde med Udskit-
inger, der forestiller 6 af Epistlerne med pæne sin attribut,
ved at leen Mæleren indviske en Indskriftion, pæne en
hørsuuet Tevle der liden. Gæd til den af Kirkestil Be-
pænsel, og deam Stol bekrædet af foroud Pæner's Kirke af
Nils Jacobsen Kney Fuged over Sundmøret 1648."
Allerstedt af Silb er pæne 1657, og Bredfudet, lige-

ledes af Sølv, og fra Aar 1696. Den sidste Skikkelse i
Tallet er støbt i Trondhjem 1721. v. s. v.
Kingstad. Man skulde tro, at paa denne Gaard, der
her vandt bebud og rig og formueat Bevare i Forti-
leden, kunde findes Mindesmærker i en storne Skole,
men iden Hensend blev jeg skuffet. Børn Læringer
efter en Rindhaug, beliggende neden for Gaardens Huse, dog
ovenfor Veien, vand tiljine, efter som Haven her gjevndt Alt
med Jorden. Mundenavnet Rove Kingstad, er Bredet
til Gædbrand i Vill i Sökelven, som Tod efter Fortidens
Tid, bevist her, og endnu i stadig Erindring, men intet Sagn
hviler paa Gaardens paa det no.

Lunglue, er Nabogaard til Kingstad, og er den efter al Land-
sjaelighed den sidste og betydeligste Gaard i Strønds Sogn, der det
te som oftest beboves efter denne Gaard, nemlig Lunglostreanden.
Tod oven for Gaardstuen paa Lunglue, er en stor Rindhaug,
Kjædelhaugen kaldet, med det Sagn, at man Engang skal
have fundet en Kjæder Storm i Haugen. Gaarden her er læng-
sommelig Tid voret Thingsta, iallene for Sule, men ogsaa for
Sindelvem. Skibene. Af nogle med Indskriptioner for sine
Vinduevinder fra det 16. Aarhundrede, der nu har paa et Sted
i et Skib, for man, at summe Vindue for her steent i Thing-
steen. Man har Bevis for, at omkring Aar 1590 var
en Vandsjæng steent i Oven paa Lunglue, men nu her

med sin Aarved pæveres Hænge, hvor Saugen stod, Pæghængen,
Rudeh, som Mænds herom. (Om Familien Langhø, se min
Personelhistorie oplyst som Føljeton til Aalskjens Blad.)
Nidreberg. Her med jeg tege mig den Frihed
som Aaleidningen giver, at nettes en Deil som vore Statikru-
ner her gjort sig Skyldig i, ved at offentliggjøre ^{et} Tind af
Olsfager i vort Land. I vore 2de Bind Aug. 394 for-
tæller, af N. Fr. H. Christen, at den 18. 27 febr. 1827 fandtes i ender
en Hølle i en Steen's pæveres Gaarden Ringstue i Strands
Prostegjeld 2de Indløsnings (Strømning) og sig, men at Tind
stedet var Ringstue, er ganske usikkert. Herud enten Biskop
Neebø eller hans Hjemmeherrn for Betragtningen om Tind-
sted. Trovort Thoresen her fejlet, er ikke godt for mig at sige,
nok er det, at Ringen var ikke fundet pæveres bemeldte Gaard
Ringstue, men pæveres Gaarden i Nidreberg, hvilket over for den
forstaaede Gaard Ringstue. For end jeg indfandt mig pæveres be-
meldte Nidreberg, herud jeg kjendte til den selvsagtige Bet-
ragtning om Tindstedet hvor hine 2de Ringes pæveres, og nu, ved min
Korværelse pæveres Gaarden, lod jeg Gaarden Officeren det er en Pæ-
up Tindsted, mig fortælle den fundforrige Betragtning om Tind-
sted. - Deres, at hans Fader Peder Peder Nidreberg pæveres
ledes ledes Aaleidningens Betragtning, begyndte at opføre et Steenjord,
i Hensigt at fraskille en usyrlig, pæveres syrlig England,
og var heri kommen med dette lille Steenjord ned til en af Nid-

tinen Dannel Vord, der ligger siue lunge i P. V. for Gaardens
Huse, at den ei kan seer derisue, og ved at se sig om i Vorden,
efter den nordvondige Sten til Jordets Oppind, loftue haa op
en liden Helle der lueu miti Vorden, og som i Dolkue et lidet fit.
Runtet Ruum, neppe faa stort, ad de giendne i Ringe Ruum
hauee Flue. Siue mindre Sten heller var satte til Tid ogge
i Ruumet, og en flue Sten sammne Gulve, hvor siue so om.
Lette 2. Ringe lueu, for for noget flage Jord eller Stov.
Tinderen, der ei hauee den meedte Hendskule til Ringenes
Vord, vore gav dem til sin Brude Hone Tid sin, senere hauee
siue Gaarden Gode vord i Storvæle, der var i Vord arbeidet, og som
hauee allerede ledet den store Ringe, med Lid siue, geget i Mel
Diglen, for end Tidet blev bekjend. Den i Vorden siue
angivne Sted, opførte Formodning om at Ringe som blev
berend og indfont til Misset i Bergen, har vord en C. V.
ning, og lagt i sin Tid siue allerede i Hovet siue Ringstad,
selv det seculer vort. Større Pundspilighed kunne der vord for,
at Ringene kunne vort eit af en Tid vord, og ad siue hauee
skvort dem siue Vord Ringstad, og siue siue gamle Dage,
ved at siue volig hjemme siue sin Gaard, hauee hauee i Ringene
i Storvæle i Vorden, hvor de giendne, og du hauee i Vorden, hauee
ingen Hendskule til, hvor hauee Skat lueu skjult.
Gode og Ninesierette ere 2. Gaarde vore for sidst vorte

Geard Nereborg. Bemeldte Geard Nere Turseth maa jeg om-
teke her, for ddi, at der her en af Opfinderne er opbevaret 2 gamle
Kjendbreve, hvoraf det ene er omtalt emine historiske Bemerk-
ninger. Tine Geard Turseth fandt jeg en Kjendkæde ovenfor
Guardskint, ogsaa for lang Tid tilbage her vordt op Rastel.
* Hænge Rulles af Opfinderne paa Guarden, "Fengskjedlen",
virst hvorfra. -

Steneberg eller Struberg, ogsaa Stoneberg Ruldet, er den øverste
Guards det vestligste Dalefine. Guarden skal have paa sit Navn
af dens første Opfinders stene, som skal ligge i Hæng paa et
Sted nord for Guarden Kjelskængen Ruldet. Her den Hæng
ligger, har man god Udsigt over næsten hele Stranden, den stene-
bergs Guarden der imod har mindre god Udsigt. Kjelskængen be-
fandt ved min Undersøgelse, at den er i Grænt i Toppen.

Sve og Hambustad er 2 Geards beliggende i alle Længde paa
hincanden den egentlige Hovedel, der gaa ned til Lydeleva. Geards
navnet Sve netter Svig, kommer deraf, at Geard Dale og
Hovedelva som gjennemstrømmet Dalen gjør her en betydelig Svig
til Ost, medens Guarden Hambustad skal vordt op Ruldet efter
sin første Behov ved Navn Hambustad.

Sagnet fortæller, at efter at Fortet i den Geard er gjort de fleste
Geards her i Dalen, baad Hornløp og Cierløp, sendte 2 Bredde
sig til Formaal at gjenoptage her sin Geard her oppe i Dalen.

En af Broderen, der var meget snarredigere end hin, gjenoptog
til Bebuels^{en} Guerd^{ens} Hambastu, og da nu hans Broder kom
efter, tog han til at opføre sig do nordvænige H^{er}ise paa sine
Svingorn, og endte sinne v^{er}de og af Forsøtt^{er} fortalte Guerd^{ens}
jo formelig Bebuels^{en}. Dette K^{on}ds Hambastum ender ikke
fordrag, end Broderen vilde gjøre ham sin v^{er}de Nabo skal,
da han havde til H^{er}ensigt at indv^{er}ge sig til Eendorn Luuge
Leendstrokrainger der rundt om, og sine og Hambastu, ligger
ikke fjenderlig langt fra hvorand^{re}. Men da Iremend^{er} i
vilde frænge sin f^{er}tt^{er} Beslutning, beslutte Broderen paa
Hambastu at drøbe ham ved given Leilighed.

Engang da Iremend^{er} vilde g^{er}ne med Gulen, og kom
ned til en stor Steen, paa Irens B^{er}omst^{er}, stod Broder-
en Hambastum ender paa L^{er} og Steen, og gav hin Iremen-
den B^{er}omst^{er}, paa at han faldt om og d^{er}. - Det blev be-
legnet med et F^{er}skov, som tilf^{er} skillede. F^{er}sk^{er} skal h^{er}
blevet fornejt, og hin store Steen kaldes endnu Skofjæstene.
Der var 100 Steen p^{er}der, da H^{er}end^{er} blev anlagt g^{er} med Gul-
en, og da V^{er}en blev anlagt forbi Skofjæstene, og ved et
Luge do nordvænige Gr^{er}ter til V^{er}en, traf man icke paa p^{er} Grav,
hvor et Menneskeligt Lig engang havde v^{er}et nedlagt, men og
et omfuldt gammelt F^{er}skov l^{er} alle d^{er} i Jorden.
Lug^{er} tilf^{er} indv^{er}, end Hambastum ender blev for

For dette Brevemord prædømde til Stranders Kirke sin Guerd
Humbæster, ihvort Pii Guerdæ emnæ et.

Anno 1171.

Spølge et skalk Bolts Jordelag, lægde en Armand Olfes.
som til evindelig Pii under Erkebiskopsstolen i Nidus
os 10 Mæanderes Mæstervill i Upsvill for Tuder sin. Det
vil sig for hans Tuder Tid. Den anden Hulvæd i
Upsvill lægde Gaute Amunds Brevet til Stolen, for modent
lig for sin Tid i Tolemest. Allerede for, medens at
Upsvill var Tuder god, endræf der sine Guerdæ et
Ligkæstelsel, derud, at en Del af Upsvills Landom
en Dag sine hænd Inefin, havde fædt sig alle i en Plæ,
og med denne bar det af sine lige sine Tuder, der Tuder var
halvæd stort med Tuder, og de af Landomma som ikke
læu komst oppu i Høhøstierne: disse stæu i de her om
Vænderne:) strug lige sine Tuder, og alle blev døde.

For at udsonne de Høhøstierne Tuder for tungt Ovels med
fromme Gaver til mildt Stiftels, besluttet Forolæne
til hie høhøstierne Landom at give af deres Ovelsind Ups-
vill . 13 Sk. 12 Mark til Strands Kirke, og . 9 Mark
til Nordals Kirke, dog ikke Pii skænt, men bare Landskyl-
netlighed. For Nordals Kirke Vedkommende er der novent
Landskyl for en Del indst af Ovelsind.

I gamle Tids var Upsvick Thingsta for Dale Mile.
ned; Nu jeg her set mange Skindbreve der har været i de
pæne Thinget i Upsvick, Lijksom Gaarden Upsvick i Aaret
1604 var bebuet af Lonsmunica for Dale Skibude
Oluf Upsvick.

Folketsegn

Drongen pæne Oies.

^{pæne den}
Gaarden Oies ligger søndre Side af Elven der kommer
ned gjennem Strandalen, lige over fra Prottegaarden
Sjønysten pæne Elvens nordre Side. Nu benævnte Gaard
Oies har man i Fortiden været mere udsat for Drongers
norgeccens Dilleries, end Stadenstus i Strandalen.
Det er bekjendt nok, at Drongen altid været en græs
Vidmelkjole, med en liden rund Hæt pæne Hovedet,
og af Størrelse som et 12. Aars gammelt Bæred. Gjør
man her det eller mindste Fortrod, seer er man sik-
ker pæne at han kommer sig enten pæne Folk eller Kre-
dits, og at han af og til drager pæne Skiver og Kalve
for de af Bønderne der vil have ham, hvor til Dagens
Orten. Nu benævnte Gaard Oies, havde en Dronge i
Reed Overstodt engang først fikset en Dronge,

men herfor fik han ogsaa af Drongen den forlygte Løn.
Drongen fik hverken Kæst eller Bue for Drongen; om
Dagen seend som om Natten gik han aldrig fra ham, saa
Drongen hverken fik hvile, eller knapt saa sig M. u. Dron-
gens Troldom saa sig derfor vist til at sende sin Løn indtil
Nordulen, til nogle af deres Plakthinge, og den Dagen Dron-
gen skulde naar opstaa til Bæver, tog Drongen Landveien
efter, indtil han kom indtil Uspods, hvor nogle stude Skid-
køerne gik lige ned i Søen saa at han ei kunne komme
længere; gav han sig til en Steen af Kaste Steen efter Bæveren,
men maatte han dog til sidst skæmpildvande tilbage til Usp-
den den Tid blev det Drongens Fader seend Gæs, som især
var udført for Drongens Efterførelse; Engene skulde
Mændene saa Gæs Læge Skindet af en flægtet Kalv, og holdt
han til ind i Skindet. Medens han flævede, stod Drongen
tæt bag ham og skulde beständig til Mændens Hænder
med hvem han holdt Skindet, saa at han af den stærke Kær
adskillig Hæller saa Skindet, men nu havde Mændens
Fæulvædighed ogsaa en Prøve; han tog nu i Hænder den store
Bile sin, hvorved han havde flægtet Kalven, Kæsten den af
livens Kæft i døjennem Døren efter Drongen, og idet at
denne skrey forsporeligt, forsprang den for stærke for
Mændens Gæns, og siden har ingen kunnet sige naar at

have vort forvæmpet af Dørges pæne Cier.

Marthe Njölens.

Stæfalle, hedder en Datter, noget tiljeds i Strøandalen, hvor Opfid-
dorne pæne Gæster Njölens stoler med sine Proccurere. Deee Gu-
melde Stæfseth her i dertiden, de Lande jordiske haft mere til-
kald end pæne andre Stæder rundt om i Njögderne, og om den Til-
værdhet, har man mange Træfuge. Engeeng, fortøller det, dog de Lande
der jordiske indtællig i Njögderne, Strøgjortene, som de beholdt her
sig i hele 8de Dage. Det var ikke at indtælle pæne det, at kunde det
dovene herder og under Njögderne af herde blev bange for herde, de
hænder blev seer lange herde, de Njögder overstred meget der forværdige
Tid, at Folk pleier at vore herde, naar de blev indtælle i Njög
af Hænderfolket, men de Njögderne grand aturfuge til herde lan-
ge Træfuge, thi alle Njölens offeculider herde hæn) var en
værdhet og herde Njögder, og der for var det sin gode Ordre, at nogen
af de Lande jordiske Langherde fræide til herde og vilde have herde
til Herde, og at man ikke tog fejl i denae Forværdning, fæll man
Bekrøffelse pæne af Njögderne selv, de hæn efter sin Hjem Kommt
fortælle hvor Læve hæn herde det i Lande vordene. Men en brægte
alle mulige atstæller, der for herde vist sig vist summe, til at
pæne Folk tilbage fra Lande vordene, fæll som Indherde og
Klokke Njögderne, men det var lange til herde eller ingen Nytte.
Om fæll fæll man overtæll Herde's Fort, til at indtælle sig pæne

Plads, hvor man antog at Gonten var indlaget. Han var,
næsten legvord som almindelig ved færdene Leilighed, isort sin al-
mindelige Moosdrugt, og nu talte hun mange Alvorord til Hæng-
folket, at der vilde timer den den største Qvælle, des som at
de ikke tillod, at Gonten kom tilbage, og for dette ved Reden,
anden Dagen kom Gonten tilbage ind i Størboden, Dagen færdig
tom for Anfættning, at man for det Første i Rende saa vide det
Miaeste om, hvorledes han havde haft det i Underordnen. Her end
yde ledende af og af saa et tydeligt Bevis paa, at Hængfolket
tilslut i hende behandlet hende paa den lømseligste Maade; thi
de hende, nemlig, afprøvet hende Hævent af Hævent, saa at hun
aldeles nu var blot for det lange fagre Hævent, som hun ofte for,
hende gløved sig ved. Endelig fik man hende til at røkke ud med
Sprøget, og nu fortalte hun om sin Kjebe følgende Fortølling.
Den Morgenen hun blev indlaget til de Underjordiske, medens at
hun stod fordy og begynde sig hjem, som sidværlig, fra Pottern,
kom der en Pone som hun ikke kjendte, og bad hende om at følge
sig til hendes Borte horte i Høttet, for at være hende behjælpelig
ved at tilse om af hendes Kjebe, der var sig, der var hende blive af, med
Kulven. Hun fulgte nu Ponen hen til en Høld, et godt Stykke
fra Pottern, og for end hæn vidste Ordet af, var hæn kommen ind
i en Tjæ, hvor der paa en af Paaen stod Plevel under en vakkert
Kv, for at Turve, og som var i Jord med at forde en Kulv. Nu

Har

syntest hæn, at hæn var den fremmde Lone bejuelkelig, ved at
 anuunde de Abidles som hæn viderneen benyttede hjerne i hendes
 egne Begjæder, og Aax blev forlovd med Hulven. Næi sagde Lone
 at Gonten muette følge hende ind i Aaxs Dens, for at seer lidt
 Trækemeate, som Liv, for den Volvili hæn nu havde vist hende.
 Gonten fjænt med Os, at vore Rommea ind i en nærmelig Stæ
 men hæn seer ikke andre Tolk ind, end netop denne Lone.
 Hæn seer du beude, Mad og Drikke, og det af det bedste Stæys,
 og du hæn havde spist, bud Lone hende om ~~at~~ hæn skulde give
~~X~~ til Ros her, og om mæligt, at giftes med hendes keulefulde Jon,
 der nu, i Foræning med sin Studet, hendes alle end, et hæn i Mo.
 ven og kuggen sporned, til at brude Tira af, som du hadt Tim.
 men vilst til Bergen med, og kjøber hjem Kostberkedet pot.
 Og ind Gonten adlv' Oppfordring, sagde Lone til hende,
 at nu om Aftenen, naar hendes Mand og Jon Rommea hjerne fra
 Meerke, muu hæn ikke blive bange, for di hendes Mand her
 ikke viden noget vakkert Tidspænde, men i Mo og Jotning her af, et
 hendes Jon seer meget vakkere, at hæn vist for den Sags Mjld,
 vist ville giftes med hem. Du nu Tuder og Jon, om Aftenen,
 Rom hjerne, blev Gonten seer naar forstret i Mo om, seulids
 heste hæn, at hæn seer hæn inderlig Oppfordring og Gaste, bejuel
 Du sig til at giftes med hem. Men jüst som men var i For

med Tilstælling som til Brølløp, seer begynde man i Overretten
med alle muelige Hastelse for at bevirke hendes Tillægsform fra
de Leaderjordene. Hun syntes selv nu lit efter lidt, at pule sig til
at komme hjem til sine oprindelige Omgangsfolck, og hun seer
tillykke, at de alle des uventede, i Hensigt at skaffe hende til-
bage, resten lidt, eller intet seer de Leaderjordene, i Hensigt at
slippe hende lidt, indtil at Trosten indspant sig, som ovenfor er
sagt, i Nærheden af den Poliz, og talte de sine Alvorord til
dem, at de maatte slippe hende lidt, thi de beleve deres Skæft
at holde hende tillægsform lænnet, Men forlangte hendes
Forlovede, at hun maatte seer Lov til at tage en Løkke af hendes
Rydme faare Heer, til Erændering om sin Elskede, som
hennes nu seer brædt skille skille seer. Dette Ganske vilde
hun indvilge ham. Men hvortid det herid forogit, vidste hun
ikke videre forklare, nok var det, at siden, ved sin Hjemkomst
besundt hendes Hovid ender opregt for Heer, seer at hendes
Forlovede hende tegt sig en blotkelig Lid, med Gøstens Ho-
vid heer, vakte utonig mere seer, lige som hun seer den Tid, sit
helt Liv, lev og var, lige som tomset.

Hon. Eble Medseer.

Jornbetragt var Hon. Eble Medseer Jagnepost til Gøsting
seer den 10. 89 til 10. 29. Hun skal, ifølge Jagne, heere
1589

vordt forordt glad i det smukke Kjøen, lige som han ik-
ke altid sagde sine nye, om det var gifte Hones, men
han blev sig kjortene dem og give dem et vordigt Smil
eller et Kys; og denne Tid, havde denne Prostant til-
fjelles med sin Tids Prostant, der ei altid gjorde det til sin
Plikt, at overholde Kjøedheds-Loftet. Det skulde for
henne vordt i Solvæns Tegn, at Præsten Ole Madsen, som
under sine Husbefjers giftvordt vilde den vordt Hænsende,
hvor det ikke skulde gift ind paa Voldsgift paa gifte Ho-
nes, men disse var skjønn og en Tid for Dulen, thi det var
ifor Vellidens smukke Hones der var indsatte for hems
Norgeværdhed i det Stycknet. Nu og der gav sig Gæstmon-
dens Hærm Løfte, over et sundt Lov, ifor ved dets
1599, der de fik istand en Klage over Prosten, og med denne
niste nogle Gæstbrødre paa Velle Dulen, til Alesund, i
Hænde om, at overlevere den til Kong Christian den 4de,
som da var vordt den Tid, paa sin Rejs fra Vardøhus.
Der det kom til Stycknet, at de skulde overlevere Klagen
i Kongens Hænder, Kvinden de flente sig til det Vordt, paa at
en Tid hengik, inden at nogle af Solvæns morderne tode paa
sig at overlevere Klagen i Kongens Hænder. Endelig var Kon-
gen allerede, med sine Hæffolke kommen ned i Bredden, og

skulle Nuzet gjöre i den antydde Rättning, som var Gieblich,
Rat Rostbert, thi nu var Kongen forbig og tilbode sin Keiser
sydøst. Endelig tog en Mand fra Brünstun Med til sig, tog
Brevet (Klagen) i sin Haand, gik ind som Brunden hvor det
hies Herskub allerede havde ordnet sig til. Men nu op-
stod en stor Forlegenhed for Brünstunmænd, at han skulde
kunne skjule Kongen fra de iorriges de hies Horne, thi til
Kongen selv vilde han oversende Brevet. Nu tog Brünstun-
mænd til at spørge enhver med Guldgalver brodet Pølse,
han gik forbi i Brunden: O Du Konge. O Du Konge,
O Du Konge? og si men til sidst kom han endelig hen
til Kongen selv, som narvare sig, og han modtog Brevet, bode
det, stak det i Lommen, idet han lovede Sagas et godt Ud-
fald. Nu blev Brünstunmændene som rent begjæstret, over
den venlige Modtagelse han sendte Kongen, at han isit
fordærlige Tøkelornuel lykønskede Kongen med en lykkel-
lig Hjemreise, idet han sagde: "Vor Horne gi Du Døtte
ei lykkelige Heimreise Konge! Den Horne so leidsel-
te Brede Børn igjennem de næste Her, han leids-
selte Døtte no lykkelige heim". - For en sunden en
enfoldig Lykønskning, fik Brünstunmændene et Guldtyll-
de (Guldpenge) som Kongen tog op af Lommen og gav ham.

Anmærkning

Hong Christian den 4te forhentede sig ikke at news Ved
sine Vældighedsens Høgenaal, her uids med sig selv,
at han ikke var sin mægen i det Stikket, thi Mutter
for, eller sine vantro, kunde han end sit Ophold paa Vin-
holmen i Alesund, besvare og sig fra Guarden i Alesund
i Alesund. De mine Følelser sig at der maatte flere sine
mindelst til det en Honger skud til Høgenaal. Forst den
1628 den 27. Maars skrev han til Knud Gæble Befalings-
mand sine Lørdag, at han skulde undersøge hos Eelbe
Madsen Suppant til Gorskung hans Forhold, og Kunde han
finde den Bøde hos ham levig, hvorfor her var en god,
der tilbørigt at straffe ham. Eelbe Madsen har vist at give
Imærning det hvor den behøvede thi der er en Sandfærdighed for,
at Ingen mod ham er bleven dybt i Lørdag, i alle Fald sig,
at han var Forst til Gorskung lig til sin Død den 1629.

De mine Bemærkning om Gorskung Høgenaal og Forst,
Jug 29.

Tvedes Døgn